

STÖDE

FANBYN

KULTURMILJÖBESKRIVNING

Putsad villa från omkring 1940 samt frikyrka med lökkupol och rik fasadutmyckning, på ömse sidor om södra vägen mot Matfors från Stöde. Båda arkitekturhistoriskt intressanta, unika inom området. I området ingår också två välbevarade bondgårdar sydost om frikyrkan.

Frikyrkobyggnaden ritades av sundsvallsarkitekten Per Österlund 1921 och stod klar 1923. Den är uppförd i två våningar på betonggrund, tegelstomme med utvändigt slätputs med brutet tak belagt med tvåkupigt lertegel. I NO återfinns själva tornet, som utformats med en för svenska förhållanden mycket ovanlig lökkupol, belagd med falsad plåt. I torndelen finner man huvudentrén, vars omfattning utgörs av klassicistiska formelement med pilastrar och entablement uppbärande ett gavelfält. Entréns två kopparinklädda dörrblad nås via en betongtrappa med smitt räcke. Samtliga fönster är kopplade, med små spröjsade glas i varje båge. Fönsterlufterna varierar i antal, 2 - 6. I övre våningen antyds en gotiskt inspirerad fönsterform med en förkroppad list i putsen över fönstren. Vid takfoten löper en kraftig tandsnittsfris. Formmässigt är sålunda kyrkan inspirerad av gotik, ren nationalromantik från svensk medeltid och klassicism.

Kyrkan är mycket välbevarad med ett i plan diagonalställt kyrkorum där målningarna i absiden är i original. Guds lamm tronar på ett berg med en segerflagga med rött kors på

vit botten. Strax under i väggpartiet återfinns en klassicerande pilasteruppbyggnad med tygsvepningar, något som även går igen i väggfält ute i kyrksalen. Invändigt har ommålningar skett ett flertal gånger varvid en fris i kyrkorummet målats över. Samtliga snickerier är bibehållna.

BEDÖMNING

Område med stort kulturmiljövärde med delvis unika byggnader.

Ambitionsnivå

A frikyrka och villa

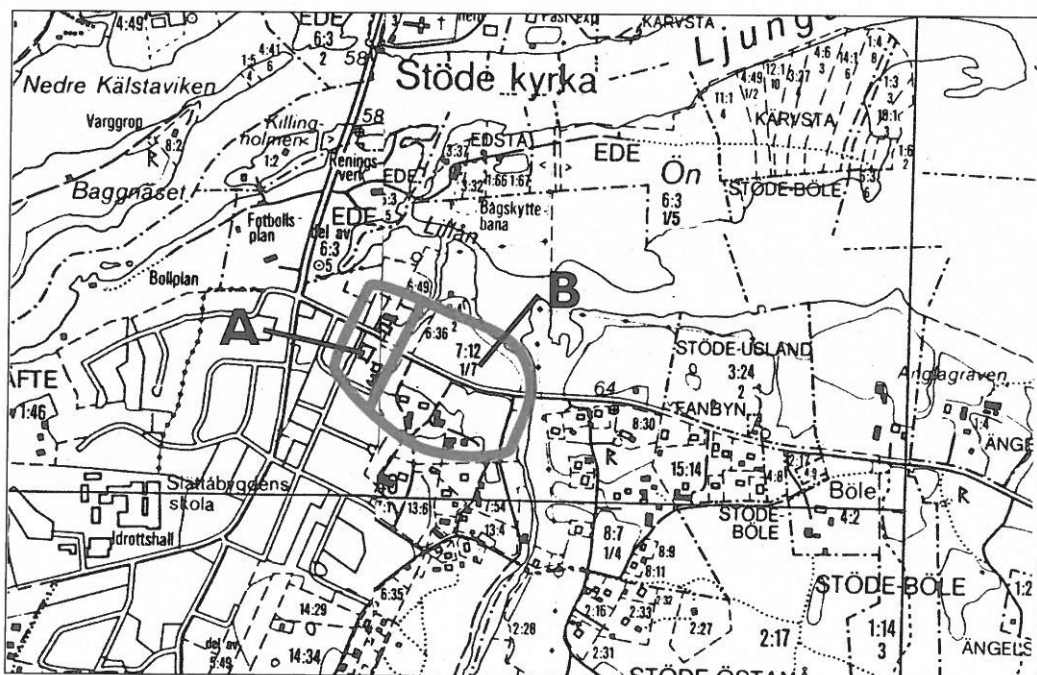
B bondgårdar

HISTORIK

År 1498 skrevs bynamnet "fornabyom" (i ett originalbrev i Svenska Riksarkivet), och den har också kallats "forbyn". Namnet betyder "den forna byn", "forngården" eller "furu-by" och kan innebära att detta är den äldsta byn i Stöde.

Laga skifte genomfördes 1843. Byn bestod då av 25 gårdar.

Den putsade villan uppfördes 1940 i ett plan samt souterräng mot norr, och förvärvades redan 1944 av Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Den innehöll (1949) 2 kontorslokaler, 1 arkivrum, 1 bostadslägenhet om 2 r o k, hall, källare med garage för 3 lastbilar och 1 personbil.

Frikyrka från norr.

Byggnad norr om landsvägen.